
Ensretterdioden

Formål

Målet med denne øvelse er, at opnå kendskab til ensretterdiodens egenskaber. Dette sker gennem eksperimentelle undersøgelser, samt gennemgang af enkelte af ensretterdiodens anvendelsesmuligheder.

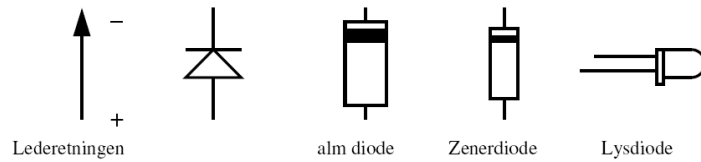
Måleprogram

De eksperimentelle undersøgelser er delt ind i tre hovedgrupper: Karakteristikker, ensrettere og diodelogik. De enkelte dele af øvelsen er beskrevet nedenfor. Som teoretisk baggrund kan side 394-407 i kap 19 *Semiconductor diodes* fra bogen *Electrical and electronic systems* anvendes. Kopier af disse sider stilles til rådighed under øvelsen og kan også findes under fildeling på campusnet.

Karakteristikker

Karakteristikken for en diode er, som beskrevet i noten, en kurve der viser strømmen gennem dioden, I , som funktion af spændingen over dioden, V .

- Find karakteristikken af en almindelig ensretterdiode vha. en modstand og en DC-spændingskilde. Brug en modstand på 10-100 Ω . Ser kurven ud som forventet? Hvilken ende af dioden er p-doteret? Estimer værdien af den spænding, V_{do} , der er nødvendig for at få en strøm til at løbe i lederetningen.
- Gør det tilsvarende for en lys-diode og/eller en Zener-diode. Estimer igen V_{do} . For Zener-dioden skal sammenbrudsspændingen i spærretretningen, V_{br} , desuden estimeres. Hvorfor skifter lysdioden farve når spændingen over den øges?
- Erstat DC-spændingskilden med en AC-spændingskilde og mål spændingen over modstanden, V_R , samt spændingen over dioden, V_D , vha. et oscilloskop. Vær opmærksom på, at oscilloskopet kun har en jordledning. Derfor skal jordterminalerne for begge indgange tilsluttes samme punkt i kredsløbet. Er resultatet som man ville forvente? Få oscilloskopet til at vise spændingen over modstanden, V_R , som funktion af spændingen over dioden, V_D . Hvad viser dette? Hvilken indflydelse har størrelsen af frekvensen?

Figur 1: Oversigt over de forskellige dioder i øvelsen.

Ensrettere

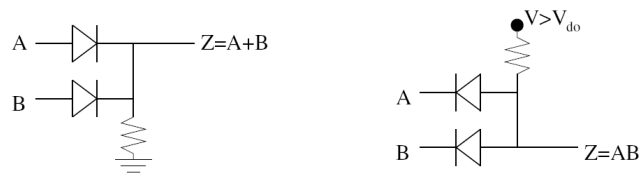
En ensretter er en komponent, der kan konvertere en AC-spænding til en DC-spænding. Dioder er yderst velegnede til dette formål, hvilket fremgår af det følgende.

- Etabler ensretteren på figur 19.11 i noterne. Mål spændingen over modstanden vha. et oscilloskop for $R = 5 \text{ k}\Omega$ og $C = 0 \text{ }\mu\text{F}$, $1 \text{ }\mu\text{F}$ og $10 \text{ }\mu\text{F}$. Er resultatet som man ville forvente? Hvad sker der, hvis modstanden sættes til $R = \infty$?
- Gør det tilsvarende for ensretteren på figur 19.12. Hvori ligger fordelene og ulemperne i forhold til den forrige ensretter?

Diodelogik

Dioder kan også anvendes til at lave enkelte simple logiske gates. I det følgende gennemgås et par eksempler på dette.

- Opstil en logisk OR-gate som vist på figur 2. Undersøg hvorvidt gaten virker som den bør.
- Gør det tilsvarende for den logiske AND-gate på figur 2.
- Etabler en gate, der finder $AB+CD$. Kontroller at gaten virker som forventet.

Figur 2: Til venstre ses en logisk OR-gate. Til højre ses en logisk AND-gate.

Journal

Jeres journal skal indeholde de opnåede resultater fra undersøgelserne, samt skitser af jeres måleopstillinger. Her er det vigtigt, at det er tydeligt, hvordan I har forbundet de forskellige komponenter og hvor I har målt de forskellige målte størrelser. Beskriv også i journalen, hvilke fejlkilder, der er i jeres målinger.